

PO TAURAGNŲ DANGUM

2008 BIRŽELIS NR. 6 TAURAGNŲ KRAŠTO BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS

išsiurvinėja dangaus skfianto pakraščius, ir matai tolius, nuo kurių sukasi galva. O ten, žemai, „duobė“ tave suspaudžia į tokį lanką, kad pro medžių viršūnes vos dangaus lopą teregi. Žvalgaisi aukštyn, ieškodamas atilsio minčiai, į aukštybes kėli akis, laukdamas ryto saulės, vakaro mėnesio, giedros ar lietaus.

Ačiū, senoji taurų žeme, kad išauginai mane Tauragnų krašte. Gyvenimo kėly atsigręždamas galvoju: kas aš buvau Tau, kas Tu man buvai? Tikį, ne vienam Tu – negestantis nakšigonės laužas...”

„Ikvėpk pilną krūtinę gaivaus oro, pažiūrėk aplinkui – ir pamatysi panoramas, kurių pavydėtų ne vieno kurorto gyventojas. Tauragnų kraštas nuostabus tuo, kad čia prieš akis tau atsiveria tokios kalvų ir šilų tolumos, kur sunku išskirti žemės ir dangaus sąlytį. Tik rytinė saulė ar vakaro žaros

Tai ištrauka iš 1990 m. išleistos Romualdo Šimkūno knygelės „Tavęs ieškojau ir radau“. Liepos 6 d. Tauragnų kultūros centre bus pristatyta nauja autoriaus knyga „Atminties proskynose“.

*Neša nuneša paukščiai metus
Ant pavargusių savo sparnų...*

Sveikiname jubilatus, telydi Jus gera sveikata, prasmingi darbai ir šviesios mintys.

Balandžio mėnesi 50-metį šventė Genovaitė Zacharovienė iš Klykių kaimo;

70 metų suėjo Algirdui Jonui Gurkšniui iš Gaidžių kaimo;

75-eri – Bronislavai Augutienei iš Šimkūnų kaimo ir Broniui Šimkūnui (Bajorų kaimas);

80 metų – Jonui Strazdui iš Strazdų;

85-eri – Genovėfai Strazdienei (Strazdų k.).

Gegužės mėnesi 50-metį šventė Vilija Grašienė (Sėlės k.), Elena Juodienė (Tautišio k.) ir Artūras Kazickas (Tauragnai);

60 metų suėjo Juozui Rimantui Biriukui iš Pavarlio k.

70-metį šventė Juozas Bilaišis iš Bernotiškio, Angelė Ramelienė iš Šeimaties, Genė Rožienė iš Sirvydžių ir Anelė Ruzgienė iš Stūglių k.;

75-eri suėjo Anei Bubulienėi iš Šeimaties kaimo, Angelei Musteikienei iš Vyžių ir Bronislavui Tumėnui iš Klykių; 80 metų – Genei Stundžienei iš Tauragnų.

Birželio mėnesi 50-metį šventė tauragniškaiai Jūratė ir Arvydas Paleckiai ir Angelė Valienė iš Klykių kaimo;

60 metų suėjo Vydui Pranui Balčiūnui iš Tauragnų;

70 metų suėjo Liubovei Bikulčius, Danelei Petrėnienei iš Tauragnų ir Julijai Šuminienei iš Vaišnoriškių kaimo;

75-metį šventė tauragniškę Teresę Tamara Vanagaitė ir Vladislava Vapsvienė iš Urviškių kaimo;

80-metį šventė Ona Bikutė (Šimkūnų kaimas), Jadvyga Kindurienė iš Rūgšteliškių kaimo ir Petras Ryliškis (Tauragnai);

85-metį – Eugenija Trinkūnienė iš Stučių kaimo;

Birželio mėnesį 100 metų jubiliejų šventė Teklė Laurinavičienė iš Tauragnų.

Bendruomenėje

Bendruomenė šventė 5-erių metų gimtadienį.

Lauko gatvė išmoningai pasipuošė, o jau vaišių vaišių... Puikavosi įdaryta lydeka, kelių rūšių sūriai, akys raibo nuo sumuštinių įvairovės... Gatvės kroniką pristatė Valda Žebelienė ir Vilma Valienė; Skambėjo dainos, ragavom girą ir naminį vyną. Lauko gatvės atstovų šventėje buvo daugiausia.

Naujojoje gatvėje tik penkios trobos, bet šventei pasiruošti sugebėjo. Tuo rūpinosi Gražina Grašienė ir Onutė Katinienė. Jos visus „užpylė“ braškėmis ir naminiais sūriais.

Kaštonų gatvei atstovavo Leonora ir Albertas Udros. Jie sutartinėmis kainomis „supirkinėjo“ paparčius ir, kaip visada, šauniai grojo.

Stučių gatvė skendėjo žolynuose ir vantose. Viskas suskinta ir surišta Joninių rytą, todėl žolynai ir vantos ypatingos, turinčios gydomųjų galių. Apie tai pasakojo Jūratė Šinkūnienė. Ji visus pakvietė pažaišti žaidimų apie žolynus. Dainuoti padėjo Stučių gatvės svečiai – jaunimas iš Vilniaus su Jovita Tartilaite priešaky.

Nacionalinio parko gatvė pasveikino Bendruomenę su gimtadieniu, pirmininkei įteikdami išpūdingą gėlių puokštę. Vėliau vyko aukcionas. Jiems pavyko parduoti savo „prekes“ gana greitai ir nepigiai. Pardavinėjo Bronė Juknevičienė.

Netikėti svečiai – partijos „Tvarka ir teisingumas“ atstovai pasveikino bendruomenę su gimtadieniu, įteikė rožių puokštę ir saldžių dovanų.

Vėliau buvo vaisės ir, žinoma, šokiai. Gatvėms įteikti saldūs prizai – skruzdėlynai.

Atrask. Pažink. Išsaugok.

Tauragniškių ir miestelio svečių knygų lentynose jau guli knygelė „Nykstančio kaimo ženklai“, o nuotraukos vis dar kabo Tauragnų kultūros centre. Šventės metu, kai minėjome Tauragnų bendruomenės penkerių metų jubiliejų, žmonės vėl žiūrino nuotraukas, o bendruomenės svečiai klausinėjo apie projektą. Būtų puiku, jei rastume rėmėjų (o pinigų reikia tikrai nedaug) ir galėtume išleisti dar bent 50 knygelės egzempliorių, žinoma, ištaisę klaidas ir netikslumus. Jei pavyktų dar išleisti, užtektų ir saviems, ir svečiams būtų galima padovanoti dalelę išsaugotos mūsų istorijos.

Susidomėjimas projektu „Nykstančio kaimo ženklai“ paskatino tęsti darbą toliau. Projekto dalyviai, fotografuodami apleistas sodybas, senas kapines ir kryžius, senovinius buitines rakandus, išgirdo ne vieną istoriją apie fotografuojamus objektus ar žmones, kurie su tais objektais susiję. Todėl ir gimė mintis surasti ir įamžinti tai, kas yra svarbaus, įdomaus, gražaus mūsų seniūnijos apylinkėse. O pamatyti patys ir parodyti svečiams tikrai turime ką, ir galime daugiau sužinoti apie savo krašto istoriją. Dažnas iš mūsų net nepagalvojam, kad spaudos draudimo laikais turėjome knygnešį M. Balčiūną – Medinį, nepriklausomos Lietuvos laikais – generolą K. Musteikį. O jau apie gamtos, ežerų ir piliakalnių grožį valandų valandas galima kalbėti. Visa tai norėtusi nufotografuoti, aprašyti, sudėti į aplankus ir turėti sau ir svečiams. Turime kuo didžiuotis, tai ir garsinkim savo kraštą.

Kitas projekto tikslas būtų įtraukti į bendrą veiklą šeimas, skatinti tėvų ir vaikų bendradarbiavimą ir tarpusavio supratimą, nes bendra veikla ir panašūs interesai geriausiai suartina žmones. Tėvai ir vyresni vaikai fotografuos ir rinks žinias apie įdomius pastatus, piliakalnius, stogastulpius, žmones, jaunesnio amžiaus vaikai tuos pačius objektus įamžins piešiniuose. Projekto dalyviai susipažins su gyvenamos vietos istorija, patys atrasdami kažką nauja arba naujai pažvelgdami į jau žinomus dalykus.

Matydama, kad žmonės įsitraukia į bendruomenės veiklą, dalyvavo pirmo projekto įgyvendinime, tikiuosi aktyvaus dalyvavimo ir šiame projekte. Ateikit, sakykit, skambinkit, kiekviena šeima mielai kviečiama dalyvauti. Tuo labiau, kad projekto dalyvių (kaip ir kitų aktyvių bendruomenės narių) laukia ir paskatinimas – ekskursija į Druskininkus. Bendros išvykos irgi suartina žmones, suteikia įspūdžių ir naujos patirties.

Dirbkime kartu, atraskime, pažinkime, išsaugokime. Projektą finansuoja Utenos r. savivaldybė.

Bronė Juknevičienė, projekto koordinatore

Svečiuose pas kaimynus

Birželio mėnesį įregistruota Klykių kaimo bendruomenė (pirmininkas Vilius Kryžius). Ta proga bendruomenę sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, Tauragnų bendruomenės pirmininkė Danguolė Grabauskienė. Koncertavo kultūros centro meno mėgėjų kolektyvai. Vėliau vakaronė tęsėsi kieme.

Kultūriniai renginiai (apžvelgė D. Grabauskienė)

Gitarų vakaras

Kasmet, gegužės pabaigoje, tauragniškiai renkasi į kultūros centrą, kur vyksta gitarų vakaras "Alyvoms žydint". Šiais metais toks vakaras vyko jau aštuntą kartą. Žiūrovai turėjo puikią progą mėgautis gitaros skambesiu ir tiesiog gerai praleisti laiką.

Koncertą pradėjo jaunimas - Utenos laisvalaikio centro gitaristės Indrė Lukauskaitė, Silvija Norkūnaitė, Šarūnė Trinkūnaitė ir jų vadovas Gintaras Šuminas. Gražus jaunimo noras išreikšti save buvo šiltai sutiktas klausytojų. Pasirodymą tęsė Raimondas Kaminskas iš Kirdeikių, kuris

gitarų vakare dalyvavo jau ne pirmą kartą. Šįkart jis atliko kelias lyriškas dainas apie Lietuvą. Gintaras Trimonis iš Vijeikių taip pat ne naujokas, jo atliekamų dainų tauragniškiai klausosi kasmet. Tą vakarą labai nuoširdžiai skambėjo naujos dainos, nes jas padėjo atlikti dukra Gintarė, kuri dar grojo smuiku. Gražiai nuteikė jaunoji tauragniškių karta - Monika Vaitiekėnaitė, Rytis Paleckis, Audrius Žebelys. Jie buvo ypač laukiami, nes išsibarstę po įvairias mokymo įstaigas retai susirenka koncertuoti į gimtinę. Edmundas Pupinis, kuris irgi Tauragnuose grojo ir dainavo jau ne vieną kartą, juokavo, kad jaudulys apėmė, pamačius, jog

„pilni Tauragnai privažiavo žvaigždžių“. Išties čia visi buvo lygūs, nepriklausomai nuo užimamos padėties, posto ar amžiaus. Svarbios buvo tik dainos. O uteniškis Antanas Snukiškis į sceną išėjęs pareiškė, kad jau visos dainos išdainuotos ir jam nebeliko... Nepaisant to, gitaristas taip sugebėjo išjudinti žiūrovus, kad jie ėmė dainuoti kartu ir ilgai nepaleido atlikėjo nuo scenos. „Ačiū, kad žiūrėjot, mieli žiūrovai, atleiskit, kas buvo ne taip“, - pabaigoje dainavo gitaristas, šiuos žodžius tardamas visų atlikėjų, tą vakarą grojusių Tauragnuose, vardu.

Groja Audrius Žebelys ir Rytis Paleckis

Teatro šventė Tauragnuose

Birželio 7 dieną vyko didelė šventė, skirta 100 metų sukakčiai nuo pirmojo Tauragnuose Justino Toleikio-Baužio klojime suvaidinto lietuviško spektaklio „Velnias spąstuose“. Kartu čia vyko ir klojimo teatrų krivulė. Į svečius atvyko visoje Lietuvoje garsūs teatrai: Agluonėnų klojimo teatras (režisierė Laima Galkauskienė), Klaipėdos universiteto teatras (režisierius Petras Bielskis), Utenos „Žaliaduonių“ teatras (režisierė Alma Eigirdienė).

Nemažas tauragniškių ir svečių būrys dalyvavo šventinėje eisenoje. Apeiginę lazda – krivulę nešė šventės šeimininkas - mėgėjų teatro „Mokas“ režisierius Vygantas Varneckas. Eisena nuo Tauragnų kultūros centro patraukė prie akmens, žyminio, kad 1908 metais Tauragnuose vyko pirmas viešas spektaklis – buvo suvaidinta Dviejų Moterų slapyvardžiu pasirašyta komedija „Velnias spąstuose“. Ją režisavo ir pastatė Tauragnų vikaras Juozas Šnarpšys-Margalis. Šventę pradėjo V. Varneckas, pasveikinęs gausiai susirinkusiais tauragniškiais ir pristatęs svečius.

Kalbėjo Klaipėdos universiteto teatro režisierius Petras Bielskis, susirinkusius sveikino seimo narys Edmundas Pupinis, Utenos savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Petravičius, seimo narės Mildos Petrauskienės padėjėja Regina Stundienė, Tauragnų seniūnas Alvydas Danauskas.

Šventė tęsėsi Genovaitės ir Alfonso Jurgelevičių klojime. Dideli ir maži, važiuoti ir pėsti traukė tądien į klotį, kur neužteko visiems suolų, teko ir ant šieno sutūpti. Susirinkusiems žiūrovams pirmieji pasirodė šeimnininkai - mėgėjų teatras „Mokas“ atgaivino tą patį „Velnią spąstuose“, parodytą Tauragnuose prieš 100 metų. Šis spektaklis nukėlė visus į tipiškus klotimo teatro laikus, o labai nuoširdi saviškių vaidyba sulaukė didelių ovacijų. Agluonėnų klotimo teatro spektaklis - Vydūno „Piktoji gudrybė“ išsiskyrė savo įtaigumu ir modernumu, o merginos iš Klaipėdos universiteto, suvaidinusios Lazdynų Pelėdos „Bajoro dukrą“, sužavėjo išradingumu, pastatymas - netikėtais sprendimais. Šventė baigėsi Tauragnų kultūros centre. Čia Utenos kultūros centro teatras „Žaliaduoniai“ parodė Pulgio Andriušio „Sudiev, kvietkeli“. Spektaklyje atgijo Tauragnų krašto prieškarinio laikų kaimo žmonių buitį ir gyvenimą, žiūrovus sužavėjo labai įtaigi aktorių vaidyba.

Vertinimo komisijos pirmininkas P. Panavas trumpai apžvelgė pasirodymus. Visi teatrai buvo apdovanoti. Visuomeninė organizacija „Konservatyvioji ateitis“ premiją skyrė Agluonėnų teatrui, Tauragnų „Mokui“ paskirta Lietuvos žemės ūkio ministerijos premija, „Valstiečių laikraščio“ premija paskirta Klaipėdos teatrui, Utenos „Žaliaduoniams“ – Laukuvos seniūnijos (Šilalės r.) premija. Apdovanoti įtaigiausius vaidmenis sukūrę aktoriai. Tarp jų ir Tauragnų seniūnas Alvydas Danauskas. Mero Alvydo Katino padėkos įteiktos visiems režisieriams ir teatro kolektyvams. Įspūdinga rožių puokštė nuo seimo narės Mildos Petrauskienės įteikta renginio šeimnininkams.

Neišvardinsiu čia visų kalbėjusių, sveikinusių, visų, kuriems tą vakarą buvo dėkota už pagalbą ruošiantis šventei. Svarbūs gal ne tiek vardai, kiek toji ypatinga teatro dvasia, kuri sklindė tą dieną virš Tauragnų. Daugiau nei prieš šimtą metų, kai lietuviški vaidinimai buvo draudžiami, nes grėsė pakliūti į žandarų spąstus, G. Petkevičaitė-Bitė rašė: „Atvažiuom žiūrėt vaidinimo „Velnią spąstuose“, ir patys pakliuom į spąstus“. Šiuos žodžius šiandien galima pasakyti ir kitaip – atvažiuom į Tauragnus pažiūrėt vaidinimų ir pakliuom į išradingai paspėstus teatro spąstus, iš kurių visai nesinorėjo ištrūkti.

Šventę rėmė Utenos r. savivaldybė, Utenos kultūros centras, Tauragnų seniūnija.

Žiūrovai renkasi į klotį.

Režisierius Vyngantas Varneckas.

Pučiamųjų orkestrų koncertas

Birželio 18-20 d. Tauragnuose veikė kūrybinė stovykla, kurioje dalyvavo jaunimo pučiamieji orkestrai iš Lietuvos ir Latvijos. Tai Preili meno mokyklos ir Rezeknės vidurinės mokyklos pučiamųjų orkestrai. Kartu su svečiais ilsėjosi ir koncertavo Utenos A. Šapokos gimnazijos pučiamųjų orkestras (vadovas Vytautas Latonas).

Vieną pavakarę stovyklautojai surengė koncertą miestelio gyventojams. Buvo grojama labai įvairi muzika - nuo baroko epochos iki šių dienų populiarios muzikos kūrinių. Gražu buvo žiūrėti į pasitempusius jaunus žmones, klausytis darniai atliekamų kūrinių. Nors šalia abiturientų matėsi ir vos ūgtelėjusių vaikinukų, kurie ne ką už instrumentą didesni, tačiau tai netrikdė orkestro darnos. Net pakilęs vėjas, kuris uteniškių koncerto metu nupūtė natas, muzikantams nesutrukdė, jie nepasimetė ir grojo toliau.

Gaila, kad atlikėjų buvo turbūt daugiau negu žiūrovų, tačiau, kaip sakė V. Latonas, „svarbu ne kiekybė, o kokybė“. Tie, kurie atėjo, manau, iš tiesų maloniai praleido laiką.

Paveikslai iš vaikystės pievų

Toks išpūdis pirmąkart pažvelgus į Loretos Juškenienės paveikslus, kurie buvo eksponuojami Tauragnų krašto muziejuje. O kad tie paveikslai tikrai iš vaikystės pievų, sako ir pati autorė. „Tėviškėj, Utenos užmiesty, buvo tokia pieva, kur maži dažnai bėgiodavom, sukrisdavom į dar nenuėjusią žolę ir tyrinėdavom žiedelius... Jau tada pamačiau, kad paprastume slypi didelis sudėtingumas. Kokių tik gėlių nebūdavo... Kiek neužmirštuolių, purienų žydėdavo! Labai gražu būdavo, kai kokia vieniša aguona laukymėj pražysdavo, bet grįžti iš mokyklos, ir, žiūrėk, vėjas jau išbarstęs žiedlapius...“

Loretos darbai nustebino daugelį tauragniškių – mažai kas žinojo apie jos pomėgį, o ir pati Loreta niekada nesireklamavo. Ji sako, kad piešti visada mėgo, bet didesnius darbus pradėjo tik prieš pora metų. Gal tiesiog atėjo tam laikas. Tada liko be darbo (dirbo pradinių klasių mokytoja), kaip pati sako, atsirado laiko pagalbėti, ką norėtų veikti tiesiog sau, kad pajustų dvasinę ramybę. O ir sūnūs užaugo, laisvo laiko daugiau atsirado.

Kokia technika piešia? Naudoja statybines medžiagas – glaistą ir pigmentą. Glaistą užtepa ant presuoto kartono, turi įvairiausių mentelių, jomis ir darbuojasi. Technika išties įdomi.

Šiuo metu Loreta dirba Jaunimo mokykloje, laisvalaikio skyriuje, ir moko vaikus teatro paslapčių. Tas darbas jai nesvetimas, netgi mielas, juk ir pati Loreta kurį laiką sėkmingai vaidino Tauragnų mėgėjų teatre. Planų ateičiai yra – norėtų piešti peizažus, bet, sako, „tik pradėdau piešti ir iš po rankos – vėl gėlės... Gal tai iš sąmonės ateina.“ Paveikslų namie turi nedaug, nupiešia ir padovanoja artimiesiems. Pačiai Loretai mieliausias tas, su aguonomis, prie kurio ir nusifotografavo.

Mokykloje

Birželio pradžioje Utenos rajone, Sudeikiuose, prie Alaušo ežero, visą savaitę veikė gyvosios istorijos edukacinė gyvenvietė, kurioje eksperimentinės archeologijos klubo „Pajauta“ ir gyvosios istorijos klubo „Varingis“ nariai (mokytojai, universitetų dėstytojai, profesoriai, liaudies meistrai) vedė užsiėmimus. Spausdiname moksleivių atsiliepimus.

Riteriai pasiruošę kovai.

Įdomus kalvio pasakojimas

Tikrai buvo labai įdomu, norėčiau dar kartą nuvažiuoti ir daugiau sužinoti apie senovės istoriją. Buvo įdomu stebėti, kaip Linas žiedžia puodą. Pirmiausia paėmė molio gabaliuką, tada susišlapino rankas ir pradėjo sukti žiedimo ratą. Paskuiėjome prie kalvio. Jis darė metalinę sagę. Kalvis paėmė plieno ir įkaitino ugnyje. Tada kūju daužė įkaitusį plieną. Dar klausiausi pasakojimų apie senovės karius, kaip jie buvo apsiginklavę, kaip kovodavo.

Kipras Balčiūnas, 6 kl.

Sudeikiuose man patiko ginklų gamyba, meistrai kalė iečių antgalius, kirvius, kalavijus, peilius, strėlių antgalius. Kitas meistras iš žalvario darė visokius papuošalus: žiedus, apyrankes, sages. Man taip pat patiko žiesti puodą iš molio. Reikia stengtis, kad būtų ne per kreivas, kad ne per storas. Man labiausiai patiko riterių apranga, šarvai, šalmai, pirštinės, skydai. Kai davė užsidėti šarvus, tai vos nepargriuvau ant žemės, nes sunkūs, leido apžiūrėti skydą, kalaviją, tik kad kalavijai labai atšipę. Aš dar buvau nuėjęs pas „akmens amžiaus“ žmogų. Jis rodė, kaip daro ylą iš stimos kaulo, kaip ietės antgalius galandą į akmenį.

Norėčiau dar kartą nuvažiuot.

Rytis Drazdauskas, 6 kl.

Man ten patiko. Pamačiau, kokie seniau buvo daiktai, kaip jie buvo gaminami, patiko, kad buvo galima išbandyti. Sužinojau, kaip seniau kepdavo mėsą. Buvo naudojami pipirai, druska, kuri buvo labai brangi. Valgiau saldinių iš ajerų šaknų, kurios apvoliotos meduje, buvo truputį kartoka. Ragavau arbatos iš žolelių, kad ir be cukraus, bet buvo saldi. Ten būdama pasijaučiau kaip viduramžius. Kūrenosi laužas, netoli ežeras. Aplink vaikšto žmonės, apsirengę senoviniai drabužiais. Dar buvo galima pasigaminti puodynę. Aš nebandžiau, nes tai manęs nedomino. Pamačiau, kaip gaminamas tinklas žuvims gaudyti, kaip gaminami šarvai. Ir mes mokėmės gaminti auskarus, apyrankes. Buvo galima pakovoti su kardais, pašaudyti iš lanko.

Laura Kučinskaitė, 7 kl.

Man įdomiausia buvo prie tos palapinės, kur moterys viską gamino iš žolelių - arbatas, smilkalus ir net saldainiukus. Tos moterys verda tiesiog nuostabias arbatas, išmokė pasigaminti smilkalų. Tam tereikia kadagio žievės ir maloniai kvepiančių žolelių. Nepamiršiu ir „saldainiukų“ iš ajero šaknų skonio, nes man tas skonis į saldainio tikrai nebuvo panašus. Labiau jis priminė aitraus prieskonio skonį. Dar akį labai traukė iš žalvario pagaminti papuošalai. Gražus reginys buvo, kai Linas, apsikarstęs visais šarvais, kurie būtini į kovą einančiam kariui, kovėsi su kitu vyru. Tikrai buvo į ką pažiūrėti.

Šia išvyka esu labai patenkinta ir, jei bus galimybė, apsilankysiu čia kitą kartą.

Monika Lingytė, 7 kl.

Sudeikiuose man buvo įdomu pasivaikščioti ir pažiūrėti visokiausią amatų. Labai patiko žiūrėti, kaip kaunasi. Stovykloje davė pašaudyti lankais, pamėginti puodą žiesti, dar buvo galima kautis su patyrusiu kovotoju. Dar patiko pažiūrėti, kaip kalvis iškala visokiausią daiktą: ieties antgalių, kirvukų, strėlės antgalių. Taip pat buvo įdomu pažiūrėti, kaip puodžius žiedžia puodus, jis padaro visokiausią puodą - ir didelių, ir mažesnių, ir visai išraižytų. Stovykloje dar rodė, kaip pina tinklus, drožinėja iš medžio visokiausius daiktus.

Marius Jackūnas, 8 kl.

Įspūdį padarė riterių kovos. Buvo visai įdomu pamatyti, kaip atrodė ginklai ir šarvai, kaip gamina šarvus. Įdomus kalvio darbas. Jis mokė, kaip pasidaryti sagę drabužiams arba užnuodytą strėlę. Įdomu buvo klausytis ir vaistininės pasakojimo apie tai, kaip tais laikais gydėsi žmonės ir kaip gamtoje galima rasti vaistų.

Laimonas Berniūnas, 9 kl.

Birželio 5 d. buvome išvykę į Sudeikius, kur buvo įsikūrusi amatų stovykla. Buvo gana įdomu, kai mums pasakojo apie eksperimentinę archeologiją.

Vėliau vaikščiojom ten, kur patiko. Viską išbandžiau praktiškai. Pirmiausiai nuėjau prie puodų žiedėjo ir ten nusiziedžiau mažą vazelę. Tada priėjau paragauti senovėje buvusio maisto. Man patiko. Vėliau nuėjau prie kalvio, kuris parodė, kaip daromos sagės ir vėliau ją nukalė. O paskui prasidėjo linksmybės. Nuėjau prie senovinių ginklų ir rūbų ir susiruošiau pakovoti. Užsivilkau sunkius šarvus, išsirinkau lengvą skydą, pasiėmiau šalną, kardą ir - į kovą. Geras jausmas, kai su kardu gali smarkiai trenkti kitam žmogui ir nieko jam neatsitinka ir tuo labiau, kai pačiam trenkia, ir visai neskauda. Mes linksmai pakariavom.

Linus Danauskas, 9 kl.

Labiausiai patiko maisto gaminimas. Davė paragauti įvairiausio maisto: vytintos žuvies, keptos mėsos ant laužo, raugintų agurkų. Skaniausi buvo rauginti agurkai, jie kitokio skonio negu mamos raugti. Vienoje palapinėje audė tinklus ir man davė pabandyti. Austi tinklus buvo įdomu ir lengva, bet tokiam tinklui nuausti reikia daug laiko ir kantrybės. Paskui šaudžiau iš lanko. Įtempti lanką nesunku, bet pataikyti į taikinį sudėtinga. Man ši išvyka patiko tuo, kad buvo galima patiems viską išbandyti, o ne tik klausytis pasakojimų.

Vaida Šyvytė, 8 kl.

Gegužės pabaigoje moksleiviai dalyvavo akcijoje „Plauk garlaiviu Trakuose“. Akcijos organizatoriai skelbė eilėraščių kūrybos konkursą, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimui. Dalį moksleivių kūrybos spausdiname.

Kasparas Balčiūnas, 3 klasė

Trakų pilis

Kiekvienam mieste kampelis,
Kažkuo mielas ir brangus,
Štai Trakuose šis namelis,
Toksai didis ir gražus.

Ne namelis, o tvirtovė!
Ji mus žavi. Kaip gražu!
Čia senovėj vyrai kovės,
Tada buvo neramu.

Šiandien pilyje ramybė,
Miega praeities dvasia,
Mums papasakojo gidė
Visą tiesą apie ją.

O, pilie, Trakų grožybe,
Būk tvirta ilgus metus.
Mums vaikams per amžinybę,
Tu atverk savo vartus.

Justas Šinkūnas, 3 klasė

Trakų pilis

Apsupta ežerų
Ir legendų didžių,
Stovi ten išdidi
Paslaptinga pilis.

Apdainuota dainom
Ir senolių raudom.
Kunigaikščių garsių
Pagerbta juk visų.

Ji pilna paslapčių
Ir neišsakytų tiesų,
Tebestovi dar vis
Trakų paslaptinga pilis.

Erika Gaidelytė, 5 kl.

Jūra turi bangą,
Rytas turi aušrą,
Naktis turi tylą,
Mėnuo turi dangų.

Žemė turi lietu,
Saulė – spindulėlį,
Gėlė turi žiedą,
O aš – Lietuvėlę.

Gintarė Kunickaitė, 5 kl.

Tauragnai

Tauragnai – gražus tai kraštas,
Čia banguoja ežerai,
O kai vasara ateina,
Maudosi juose vaikai.

Čia atsigaivinti gali
Ir maži, ir dideli,
Vietos čia visiems užtenka,
Džiaugsmas netelpa širdy!

Jurgita Lazauskaitė, 6 kl.

Lietuva

Lietuva yra brangiausia
Ši šalis man nuostabiausia.
Vien tas žodis Lietuva
Skamba lyg graži daina.

Lietuvos gamta gražiausia,
Upės, kloniai, ežerai.
Vakare, kai saulė leidžias,
Visą grožį pamatai.

Rytą saulė kai nušvinta,
Lietuva gražiai atgimsta.
Gėlės pievoje pražysta,
Paukščiai danguje pragysta.

Lietuvoj miškai žaliuoja,
Eglės, pušys, ąžuolai.
Pievoje drugiai skrajoja,
Peri čia vaikus gandrai.

Man tėvynė Lietuva,
Širdyje jina viena.
Kur bebūčiau, kur esu,
Meilę jai visad jaučiu.

Ligimantas Bikus, 7 kl.

Gimtinė

„Nuo Taurapilio, nuo kalno“
Matos mūs platus pasaulis.
Ten miškeliai, ten laukai,
Ten ant kalno – Tauragnai

O po kojom, ten, žemai,
Mums banguoja vandenai.
Tai mūs ežeras gilus...
Tauragnas - jis toks vardu.

Kaip ten gera pažvejoti
Ir valtelę pairkluoti.
Bangose pašokinėti
Ir saulutę palydėti.

Laura Kučinskaitė, 7 kl.

Trakų pilis

Žmonės kalba, žmonės matė,
Kaip kažkas šią pilį statė.
Tvirtas stogas, rausvos sienos -
Džiaugiasi pilim kiekvienas.

Aplink ežeras banguoja,
Balsus turistų aidas kartoja.
Pilies praeitis – didi ir garbinga,
Dabarty – grožio ir džiaugsmo nestinga.

* * *

Kristina Šyvytė, 8 kl.

Balčiai

Mano kaimas vadinasi Balčiai,
Čia jį ežeras juosia plačiai,
Čia lelajos pražysta baltai -
Mano kaimas vadinasi Balčiai.

Už ežero miškas platus,
Jame grybų ir uogų gausu.
Čia susirenka vasarą žmonės
Pailsėt po sunkiausių darbų.

Čia aš gimiau ir užaugau,
Čia mano geriausi draugai.
Šiame kaime gyvensiu ilgai -
Taip gražiai jis vaidina – Balčiai.

Sportas

Danguolė Grabauskienė

„Šachmatų mylėti reikia...“

(straipsnis perspausdintas iš „Utenos dienos“)

Kiekvieną trečiadienį pavakare pravažiuodami pro Tauragnus, užsukite į Kultūros centrą – visada pažaisite šachmatais su pačiu šachmatų klubo prezidentu Aleksandru Grigoniū. Argi kiekvienas miestelis gali didžiuotis, kad turi Prezidentą? Anaipol. O Tauragnai gali. Ir jų prezidentas labai patikimas – šachmatų mėgėjai žino – nuo 17 val. Aleksandrą visada ras prie šachmatų lentos. Kas kad atšilus orams ir pavasariniais darbams prasidėjus, norinčių pažaisiti susirenka mažai, Aleksandras visada laukia. Juk prezidentas punktualus ir pavyzdį turi rodyti, juk ir klubas dar tik prieš pora metų susikūrė.

Spausdiname buvusios mūsų mokinės Irmantės Bikutės eilėraščius.

Kaži kam ta saulė iš už kampo lenda,
Kaži kam ir lietūs nebelyja?...
Vasara suspindi vaiko delne,
Zuikučiu nubėga per rasotas pievas.

Kaži kam taip gera gerti ryto rasą
Ir klausyt čiulbėjimo-
Ašara išdžiūna,
Praplevena vėjas.

Kaži kam nuskamba dainos
Vaikiškoj širdies gelmėj
Ir nuaidi aidas
Dobilų erdvėj?...

Kaži kam taip gera - bėgs ir nepavys?!
Pėdsakais širdy
Paliko vaiko veidas.
Kaži kam užaugai tu taip greitai?
* * *

Mes kaip paukščiai, pamilę žydrynę dangaus,
vis aukščiau, vis aukščiau.

Mes kaip debesys tavo dangaus,
vis toliau, vis toliau.

Mes, paklydę vaikai - dangaus vanagai,
vis labiau, vis labiau.

Mes dar grįšim, kaip paukščiai auštant,
vis dar lauk, vis labiau...

Nuotraukoje: Aleksandras Grigonis

Jaukiuose Grigonių namuose prie puodelio arbatos ir kalbėjomės pirmiausia apie šachmatus. Aleksandras pasakoja, kad pirmąsias pamokas gavo iš tėčio, kai dar į mokyklą nėjo. O kai mokėsi Utenos Saulės gimnazijoje, rimčiau pradėjo žaisti, dalyvaudavo gimnazijos turnyruose. Šachmatai, matyt, atitinka jo charakterį – čia negalima skubėti, reikia atidumo ir susikaupimo. Šios savybės ir dabar padeda A. Grigoniui, jau perkopusiam 80 metų, nugalėti žymiai jaunesnius priešininkus. Kai dar su šeima gyveno Vilniuje, buvo, kaip jis pats sako, „amžinas šachmatų klubo lankytojas“. Jam teko žaisti simultaną su tokiais didmeistrais kaip V. Mikėnas, M. Talis. Dabar su žmona jau beveik dešimt metų gyvena Tauragnuose. Čia pasijuto, kaip į namus grįžęs, didmiestis niekada Aleksandro netraukė. Atvažiavęs pirmiausia ėmė teirautis, kas miestelyje žaidžia šachmatais, neįsivaizdavo, kaip galėtų be jų gyventi. Jau eilę metų Aleksandras Grigonis atstovauja seniūnijai rajoninėse varžybose, ne kartą iškovojo prizines vietas. 2005 metais rajone buvo geriausi. Tada, prisimena Aleksandras, dar žaidė Jonas Tilvytis ir Adelita Tilvytė. Šachmatininkas apgailestauja, kad Tauragnuose nebėra žaidžiančio jaunimo, ypač moterų, todėl dalyvauti komandinėse varžybose vis sunkiau. Šiais metais Aleksandras iš penkių varžovų nugalėjo tris, kaip jis sako, tokio amžiaus sulaukus, tai dar labai gerai. Bet būdavo laikai, kai nesunkiai visus varžovus įveikdavo... Tą liudija ir gauti Diplomai, atminimo dovanos. Kartais trečiadienį Aleksandrą galima rasti prie šachmatų lentos žaidžiantį su trečiuoju Justu, vyriškis džiaugiasi, kad berniukas visus ėjimus moka ir kad ateity iš jo galbūt išaugs gera pamaina.

Daugybė knygų namuose liudija apie kitą Aleksandro pomėgį – skaitymą. Tik dabar, sako, jau akys nebe tokios šviesios, skaityti ilgai nebegali. Namuose vietos atsirado ir treniruokliui – dviračiui, taip nuo senatvės ginasi. Ir tai tiesa, nors ir garbaus amžiaus sulaukęs, Aleksandras mėgsta pasivažinėti dviračiu ir net seniūnijos dviračių varžybose pernai vasarą dalyvavo. Matyt, sportas, sveikas gyvenimo būdas padėjo Aleksandru išlikti žvaliam, o proto šviesumo, minties aiškumo, optimizmo šiam žmogui gali pavydėti žymiai jaunesni. Jis žodžio kišenė neieško, mėgsta pajuokauti, o tie, kurie nori pažaisti šachmatais, užėiti į svetimus Grigonių namus gali, kaip pats Aleksandras sako, kad ir naktį. Duryš visada bus atidarytos. „Juk šachmatus mylėti reikia“, – šypsosi Aleksandras Grigonis. O man dar norisi pridurti – gyvenimą reikia mylėti, tada ir garbaus amžiaus sulaukę rasime širdžiai mielą užsiėmimą.

Tai aktualu

Pasirūpinkime savo aplinką

Štai ir vasara įpusėjo. Tauragnai ir kitos gyvenvietės puošiasi vešlia žaluma. Tai išties labai gerai. Tačiau visi turime žinoti, kad želdinius, augančius ne miško žemėje, prižiūri, saugo ir tvarko žemės ar želdinių savininkai ar nuomotojai.

Primenu, kad medžiai karpomi ir genimi taip, kad visą laiką nuo dangos iki apatinių šakų būtų ne mažiau kaip 2,5 m virš šaligatvių ir 4,5 m virš važiuojamosios dalies dangos, o prie kelių ir gatvių sankryžų turi būti užtikrintas matomumas. Malonu matyti gražiai prižiūrimas gyvatvories, bet ne vienam būtina dažniau į rankas paimti gyvatvorių priežiūros žirkles.

Nemažai rūpesčio ir lėšų reikia tvarkant atliekas. Plastikines ir stiklo atliekas tereikia nunešti ir sudėti į antrinių žaliavų konteinerius, esančius surinkimo aikštelėse. Šios atliekos išvežamos nemokamai, kai konteineriai pripildomi. Beliau tik patiemis nešiukšlinti prie konteinerių. Buitinėms atliekoms visi gyventojai privalo įsigyti 0,12 m³ arba 0,24 m³ plastikinius konteinerius ir sudaryti sutartis dėl jų išvežimo su UAB „Utenos komunalininkas“ (tel. 63803). Šie konteineriai yra ilgaamžiai, sandarūs, lengvi, patogūs, su ratukais, dangčiais. Kiekvieno mėnesio 15 d. buitines atliekas išveža specialus automobilis. Teliaka pripildytą konteinerį tos dienos rytą pastatyti prie gatvės. Atsiskaityti už šią paslaugą galite jums patogiu laiku ir būdu (pašte, elektroniniu būdu). Stambias atliekas, tokias kaip baldai, buitines reikmenys ir pan., UAB „Utenos komunalininkas“ surenka nemokamai keturis kartus per metus. Reikia sekti skelbimus ir, esant poreikiui, užsiregistruoti seniūnijoje (tel. 32371) ir jums bus pranešta, kada tokias atliekas iš jūsų paims. Jei turite stambiagabaričių atliekų ir nenorite laukti, galite patys jas nuvežti į UAB „Utenos komunalininkas“ (Utena, Rašės g. 4). Tokios atliekos priimamos nemokamai.

Keletą kartų metuose pasitaiko, kad žmonės apkančioja šunys. Primename, kad visi šunys ir katės kartą per metus turi būti paskiepyti nuo pasiutligės. Dėl to galite kreiptis į vet. gydytoją Ramūną Tumėną (tel. 8 616 01880). Laikyti šiuos gyvūnus privalu pagal „Gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo taisyklės Utenos mieste ir rajone“. Šios taisyklės yra išleistos atskiru leidiniu, kurį galite pasiimti seniūnijoje.

Laikykimės visi priimtų taisyklių ir tvarkingai prižiūrėkime savo gyvenamąją aplinką.

Linkiu jums gražios vasaros, įdomių idėjų įgyvendinimo.

Seniūnas Alvydas Danauskas

Kaip tvarkysime atliekas

Šiais metais vasario 1 d. Mockėnuose atidarius Utenos regiono nepavojingų atliekų sąvartyną ir Savivaldybės tarybai pakeitus Utenos miesto ir rajono atliekų tvarkymo taisyklės, daugeliui rajono gyventojų neaišku, kaip taikomi nauji atliekų tvarkymo tarifai, kokios lengvatos numatomos daugiavaikėms šeimoms ir socialinės pašalpos gavėjams, iškyla kitų klausimų.

Birželio 4 dieną Utenos rajono savivaldybės meras Alvydas Katinas, administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Petravičius, Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriaus vedėja Rosita Deveikienė ir UAB „Utenos komunalininkas“ atstovai dalyvavo Tauragnų seniūnijos gyventojų sueigoje, kur komentavo pakeistą rajono atliekų tvarkymo sistemą.

Nors kažin ar tauragniškaiai liko patenkinti tokiais paaiškinimais, tačiau naujos sutartys jau sudarinėjamos. Kaip sekasi, ar visi gyventojai pasirašo šias sutartis, teiraujosi Tauragnų socialinės darbuotojos Liubovės Skliaustienės. Ji sako, kad sutarčių pasirašymas vyksta gana sklandžiai. Iš 106 šeimų nepasirašė tik šešios. Dar ne pas visus gyventojus lankėsi, todėl galutinis rezultatas dar neaiškus. L. Skliaustienė pasakojo, kad žmonės jai dažnai išreiškia savo nepasitenkinimą, barasi, nors ji tik dirba darbą ir nuo jos čia niekas nepriklauso. Labiau protestuoja išsilavinę žmonės (pvz., mokytojai), o paprasti, kaip sakė socialinė darbuotoja, sutinka ir sudaro sutartis.

Jei pasižvalgytume po savo miestelį, pamatytume, kad šiukšlių turime nemažai, o kai kas neša jas kuo toliau nuo savo namų – prie seniūnijos konteinerių. Čia pūso didžiausi maišai, kuriuose anaipol ne tik plastika ar stiklas. Už kapinių tvoros irgi rastume visokių „gėrybių“.

Numatyta šiukšlių „norma“ vienam žmogui, mano manymu, nereali, bet gal tai privers kai

kuriuos piliečius neversti šiukšlių pakelėse, miškuose, nenešti į bendro naudojimo konteinerius. O tie, kurie sąžiningai rūšiuodavo atliekas, matyt, dės viską į savo konteinerį, juk pinigų vis tiek reikės mokėti, nors šiukšlių numatytos normos ir nesukaupsis... Laikas parodys, ar šis dabar labai nepopuliarus politikų sprendimas ateityje pasiteisins.

Danguolė Grabauskienė

Apie uogas

(parinkta iš interneto)

Braškė - puikios nuotaikos ir lieknos figūros palydovė. Raudonose uogose yra iki 12 % naudingųjų angliavandenių, kurie teigiamai veikia medžiagų apykaitą ir yra neišsenkamos energijos, padidinto darbingumo šaltiniai. Be to, fruktozė mažiau nei sacharozė veikia padidėjusį cukraus kiekį kraujyje, tuo pačiu apsaugodama organizmą nuo perteklinio svorio. O dar angliavandeniai stimuliuoja ypatingų malonumų hormono – endorfino išsiskyrimą, kurie pakelia nuotaiką ir nuveja liūdesį. Nusprendėte per vasarą sulieknėti? Drąsiai įtraukite į savo meniu šią aromatingą, mažai kaloringą uogą. Vienos dienos dieta iš braškių padės organizmui išsivalyti nuo toksinų ir šlakų, sukaupti vitaminų ir mineralų atsargų. Vasaros pradžioje kartą per savaitę surenkite braškių iškrovos dieną.

Nuskabykite kotelio pagrindus ir kruopščiai nuplaukite uogas. Maždaug pusantro kilogramo braškių padalinkite į penkias dienos dalis ir lieknėkite su pasimėgavimu, žinoma, jei nesate alergiška. Lūpų ir vokų tinimas, niežintis viso kūno bėrimas jums pasakys, kad jūs persivalgėte. Tada teks kuriam laikui išbraukti braškes iš savo raciono.

Žemuogė - pati širdingiausia uoga. Stenkitės per sezoną kasdien suvalgyti po saujelę šių uogų, kad sustiprintumėt savo širdį. O eteriniai žemuogių aliejai palengvins inkstų veiklą, kruopščiai pašalindami iš organizmo druskas ir skysčių perteklių. Natūralios žemuogių sultys – tikras dantų eliksyras. Jos stiprina dantų emalį ir danteną, o taip pat pašalina nemalonų burnos kvapą.

Uogos ant veido. Uogų kaukės, kompresai, šveitikliai – tai gamtiniai balzamai jūsų veido odai. Jie maitina, drėkina, minkština, tonizuoja, balina, valo, apsaugo, stimuliuoja apykaitos procesus ir skatina ląstelių atsinaujinimą. Efektyvesnių ir nepavojingesnių kosmetinių priemonių tiesiog dar nesugalvota.

Sumaišykite 50 ml šviežiai išspausių žemuogių (braškių) sulčių su trimis arbatiniais šaukšteliais pieno. Gautu mišiniu suvilgykite marlinę servetėlę ir užsidėkite ant veido. Po 15 minučių nuplaukite kaukę vėsiu vandeniu.

Trumpai

Ši vasara Bendruomenės tarybai derlinga jubiliejais. Nuoširdžiai sveikiname **Valdą Žebelienę** ir **Arvydą Paleckį**, užbaigusius pirmąjį pusšimtį metų.
Nuotraukoje: jubilatus pasveikinus nusifotografavome prie bendruomenės „būstinės“.

Sveikiname moterų tinklinio komandą (**Vaidą Vaitiekėnienę, Vijoletę Budvytienę, Aldoną Tartilienę**) rajoninių tinklinio varžybų antros vietos laimėtoją.

Liepos 9 dieną organizuojamas žygis baidarėmis Nacionalinio parko ežerais.

Liepos pabaigoje bus organizuojamas žygis dviračiais. Sekite skelbimus. Projektus rašė Jūratė Šinkūnienė.

Rugpjūčio mėnesį bus vykdomas bendruomenės projektas „Rūpinkimės sveikata patys“. Sekite skelbimus ir aktyviai dalyvaukite.

Rugpjūčio pabaigoje bus organizuojama ekskursija į Druskininkus (Grūto parką ir kt.) Kelionė aktyviems bendruomenės nariams ir rėmėjams (pervedusiems 2 procentus pajamų mokesčio) bus nemokama.

Norintys važiuoti praneškite bendruomenės pirmininkei arba Valdai Žebelienei iki liepos mėnesio pabaigos. Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Liepos 29 d. Utenos komunalininko mašina Tauragnuose surinks stambiagabaritines atliekas.

Jei nori gerai matyti ir turėti sveikas akis – valgyk mėlynės. Šis posakis tikrai teisingas, tarp kitų gydomųjų mėlynių savybių – teigiamas poveikis regėjimui. Nuolat valgant mėlynių, atsigauna pavargusios, nusilpusios akys. Tačiau mėlynės turi ir daugiau naudos mūsų sveikatai. Mėlynėse daug ląstelių, bet mažai cukraus ir kalorijų. Esate išsiblaškę ir skundžiatės sutrikusia atmintimi? Neskubėkite gerti vaistų, jums gali padėti paprasčiausios mėlynės ir kitos uogos bei vaisiai. Tris mėnesius mokslininkai stebėjo pacientus, kuriems buvo skirta speciali mėlynių dieta, šiems užteko trijų savaičių, kad geriau atliktų užduotis ir pratimus, reikalaujančius atminties.

Šio numerio leidybą parėmė
Dainius Gasparavičius.

Dėkojame.

Nuotraukos Aldonos Budreikienės,
 Danguolės Grabauskienės, Kristinos Tartilaitės,
 Žymanto Trimonio.
 Paruošė Danguolė Grabauskienė.
 Maketavo Laima Čepukienė.
 Spausdino UAB „Utenos Indra“